

СЕКЦІЯ 4
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ
УКРАЇНИ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ, ЗАГРОЗИ

УДК 336.01

Бейхор Василь
студент групи ППм-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна
Науковий керівник: Панухник Олена
доктор економічних наук, професор
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Vasyl Beyhor
Student of the group PPM-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine
Scientific supervisor: Olena Panukhnyk
Doctor of Sciences (Economics), Professor
Head of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

**ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ-НАДАВАЧІВ
ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ**
FEATURES OF FINANCIAL SERVICES PROVIDERS IN UKRAINE

Фінансові послуги в Україні надаються різними типами підприємств – банками, страховими компаніями, пенсійними фондами, інвестиційними компаніями, лізинговими компаніями тощо.

Особливості функціонування підприємств-надавачів фінансових послуг в Україні можуть бути описані наступним чином:

1. Регулювання діяльності.

Фінансові послуги в Україні регулюються Національним банком України, Державною комісією з цінних паперів та фондового ринку України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах ринків фінансових послуг, енергетики та комунальних послуг, а також іншими органами влади. Підприємства, що надають фінансові послуги, повинні дотримуватися законодавства та нормативних актів, що регулюють їх діяльність.

2. Банківська система.

Банки є основними надавачами фінансових послуг в Україні. Вони надають широкий спектр послуг, таких як зберігання коштів, кредитування, переказ коштів, випуск банківських карток, інвестування тощо. Українська банківська система має свої особливості, зокрема, високу концентрацію ринку та нестабільність підприємств-банків.

3. Страхування. Страхові компанії надають послуги зі страхування різних ризиків, таких як медичні послуги, автострахування, страхування майна, страхування життя тощо. Ринок страхування в Україні є розвинутим, але має свої проблеми, такі як високі ставки страхування та недостатня свідомість населення про необхідність страхування.

4. Інвестиції.

Інвестиційні компанії та пенсійні фонди надають послуги з інвестування грошових коштів клієнтів в різні фінансові інструменти, такі як акції, облігації, фондові індекси тощо.

Ринок інвестицій в Україні розвивається, але має деякі обмеження, такі як обмежена кількість фінансових інструментів та недостатній рівень розвиненості фондового ринку.

5. Лізинг.

Лізингові компанії надають послуги з лізингу різних видів майна, таких як автомобілі, обладнання, нерухомість тощо. Лізинг в Україні є досить розвиненим, але має деякі проблеми, такі як високі ставки лізингу та низька свідомість підприємств про переваги лізингу.

6. Електронні фінансові послуги.

В останні роки в Україні активно розвиваються електронні фінансові послуги, такі як інтернет-банкінг, мобільний банкінг, електронні гроші тощо. Ці послуги дозволяють клієнтам отримувати фінансові послуги зручним способом і без відвідування банківських відділень.

У загальному, підприємства-надавачі фінансових послуг в Україні мають свої особливості та проблеми, але в цілому ринок фінансових послуг розвивається та надає клієнтам широкий спектр можливостей для здійснення фінансових операцій.

Один з основних законів, що регулює кредитну діяльність в Україні - це Закон України «Про банки і банківську діяльність» [1] який визначає загальні вимоги до кредитної діяльності в країні. Згідно з цим законом, кредитна діяльність може здійснюватися банками, а також іншими фінансовими установами, які отримали ліцензію на надання фінансових послуг, зокрема кредитування.

Окрім цього, діяльність підприємств, які надають кредити, регулюється Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринку фінансових послуг» [2]. Цей закон визначає загальні принципи та вимоги до надання фінансових послуг, включаючи кредитування, а також встановлює вимоги до ліцензування фінансових установ.

Крім того, в Україні існують також ряд постанов та наказів Національного банку України, які регулюють конкретні аспекти діяльності фінансових установ [3], зокрема підприємств, які надають кредити. Наприклад, Постанова Національного банку України «Про вимоги до забезпечення кредитів, що надаються банками», встановлює вимоги до забезпечення кредитів, а також порядок резервування кредитів з метою зменшення ризиків неповернення кредитів.

Крім того, діяльність підприємств, які надають кредити, також підлягає контролю та регулюванню Державною комісією з регулювання ринків фінансових послуг України. Ця комісія здійснює ліцензування фінансових установ, встановлює вимоги до фінансової звітності та забезпечення фінансової стійкості фінансових установ.

Крім того, українське законодавство передбачає обов'язкове страхування депозитів в банках, що забезпечує захист вкладників у разі банкрутства банків. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [4] встановлює порядок здійснення гарантійного відшкодування вкладникам у разі банкрутства банку, визначає умови та обмеження для отримання гарантійної виплати.

Також важливим законодавчим актом є Закон України «Про кредитну історію» [5], який регулює збір та зберігання інформації про кредитну історію клієнтів банків та інших фінансових установ. Цей закон передбачає, що кожен клієнт має право на доступ до своєї кредитної історії та може вимагати її виправлення у разі виявлення помилок.

Отже, діяльність підприємств, які надають кредити в Україні, підлягає регулюванню і контролю з боку ряду законів та інших нормативно-правових актів, що забезпечує захист прав та інтересів клієнтів та стійкість фінансової системи в цілому.

Перелік використаних джерел:

1. Закон України «Про банки та банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 № 2664-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>

3. Закон України «Про Національний банк України» від 20.04.2000 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>

4. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб в банках України» від 23.02.2012 № 4452-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17>

5. Закон України «Про організацію формування та обігу кредитних історій» від 02.06.2016 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-15>

УДК 339.1

Маркович Ірина

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м.Тернопіль, Україна

Iryna Markovych

PhD (Economics), Docent
Associate Professor of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University
Ternopil, Ukraine

СУТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ У ФІНАНСАХ THE ESSENCE OF INFORMATION SYSTEMS IN FINANCE

Інформаційні системи у фінансах – це комп'ютерні програми та технології, які використовуються для обробки фінансової інформації та допомагають в прийнятті рішень в галузі фінансів.

Ці системи можуть включати в себе бухгалтерські програми, програми для управління банківською справою, програми для управління ризиками, програми для аналізу фінансової інформації та інші інструменти.

Інформаційні системи у фінансах допомагають підприємствам та організаціям збирати, обробляти та аналізувати фінансову інформацію, що дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення про інвестування, фінансування, ризики та стратегію розвитку.

Такі системи можуть також допомагати підприємствам забезпечувати дотримання законодавства в галузі фінансів та бухгалтерії, зменшувати витрати на обслуговування фінансових операцій, покращувати ефективність бізнес-процесів та збільшувати прибутковість.

Інформаційні системи використовуються в роботі фінансових установ, таких як банки, страхові компанії, інвестиційні фонди та інші. Ось деякі приклади таких систем:

Банківська інформаційна система (Banking Information System) – система, що дозволяє банкам керувати своїми банківськими операціями, обліковувати операції клієнтів, управляти ризиками та забезпечувати безпеку даних.

Фінансова аналітична система (Financial Analytical System) – система, яка дозволяє проводити аналіз фінансової інформації, формувати звіти та прогнозувати ризики. Вона часто використовується для прийняття рішень щодо інвестування та управління портфелем активів.

Система управління ризиками (Risk Management System) – система, що дозволяє оцінювати та керувати ризиками, пов'язаними з фінансовими операціями, інвестуванням та іншими видами діяльності.

Бухгалтерська програма (Accounting Software) – програма, яка дозволяє вести бухгалтерський облік та формувати звіти, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства.

Електронна платіжна система (Electronic Payment System) – система, що дозволяє здійснювати електронні перекази коштів між різними банками та клієнтами, забезпечуючи безпеку та швидкість операцій.